

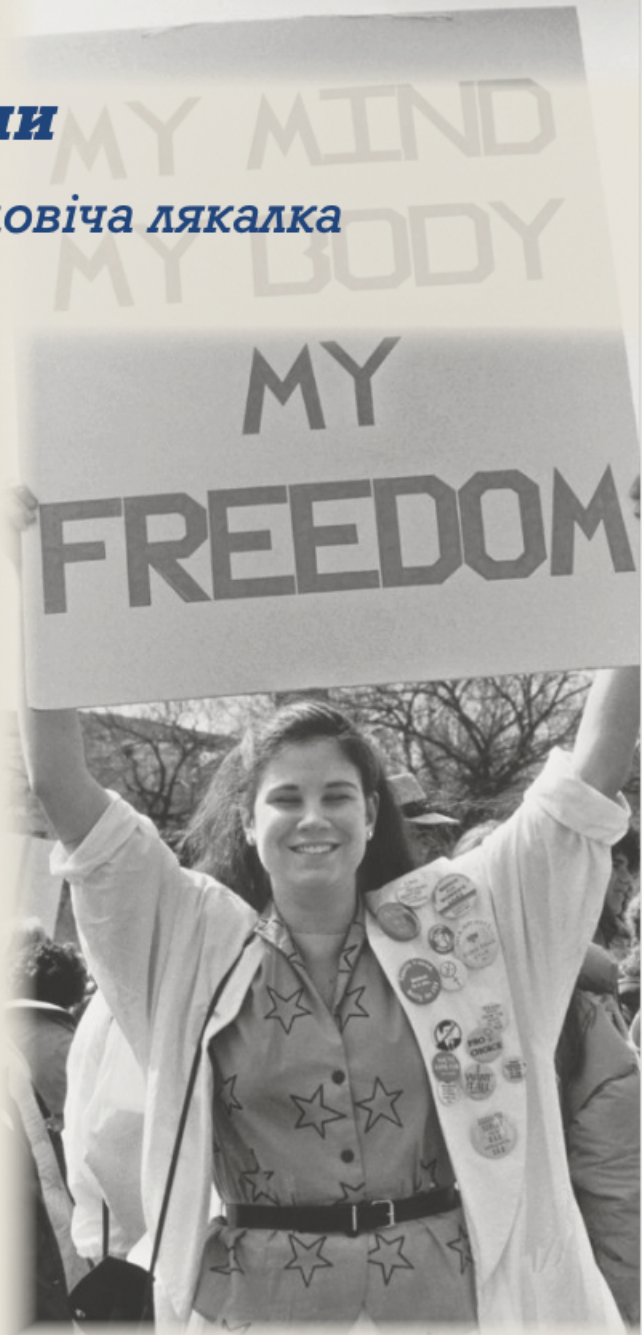
Про будь-що за 4 хвилини

ФЕМІНІЗМ: незграбна античоловіча лякалка чи джерело сили та натхнення?

Авторка: Микитенко Влада

Фемінізм зараз на кожному кроці, але чи правильно його трактують люди? Перш за все, це рух за рівні права та можливості жінок у світі. Це зовсім не про утиск чоловіків, як більшість з них це сприймає.

Це про можливість заробляти ті ж гроші на тій же посаді, що і чоловік. Це про неприпустимість упередженого ставлення на ринку праці, закладах освіти, громадських установах. Це про відсутність, в перспективі, «рожевого податку». І навіть такі буденні речі сьогодні, як: навчання у закладі вищої освіти, право на спадок, виборче право, — стали реальністю завдяки багаторічним зусиллям. Вже кілька століть поспіль активісти та активістки в усьому світі доводять суспільству, що жінка — теж людина.

«Жінка народжується, залишається вільною і має рівні з чоловіком права. Жінка має право зійти на гільйотину; вона також повинна мати право зійти на трибуну»

Олімпа де Гут, проєкт «Декларації прав жінки і громадянки» (1791)

У різні періоди історії існували певні хвилі фемінізму:

- о **Перша хвиля** (кінець 19-го – початок 20-го ст.) — рух жінок за право голосу та рівні політичні права, що виник внаслідок явища урбанізації в індустріальному суспільстві.
- о **Друга хвиля** (60-ті – 80-ті роки 20 ст.) — пік розвитку сексизму, стереотипу «ідеальної жінки — дружини, матері, домогосподарки», внаслідок чого виникло обмеження їх соціальних та професійних можливостей.
- о **Третя хвиля**, що триває досі, розкриває проблему гендерної ідентичності.

«Жінки — єдина експлуатована соціальна група в історії людства, яку ідеалізували за її безсилля.»

Еріка Джонг

Фемінізм в Україні

Рух за права жінок пронизує нашу історію із початку формування сучасного суспільства до сьогодні. Ось декілька відомих імен, що збагатили український модерн феміністською перспективою та продовжують це робити і сьогодні.

Леся Українка (1871 — 1913)

Авторка одна з перших зміщує акценти щодо положення жінок у суспільстві. Вона стверджувала, що жінка має право обирати свій шлях самостійно. І вже на той час, зрівнявши себе на арені творчості із чоловіками-письменниками, довела це.

Ольга Кобилянська (1863 — 1942)

Феміністська полеміка проявляється ще в ранніх творах письменниці. На засадах створення «Товариства руських жінок на Буковині» Кобилянська порушила питання про тяжке становище жінки «середньої верстви». Пізніше авторка стала головою товариства «Кружок українських дівчат».

Мілена Рудницька (1892 — 1976)

Українська громадсько-політична діячка, журналістка, письменниця, учителька. Голова центральної управи Союзу Українок. Піонерка українського фемінізму. Має докторський ступінь з філософії.

У свій час головна ідеологиня українського фемінізму Мілена Рудницька іронізувала з ідей Гітлера на сторінках львівського часопису «Жіночий голос».

Соломія Павличко (1958 — 1999)

Соломія Павличко була доктором філологічних наук та професоркою Національного університету «Києво-Могилянської академії», членкинею Національної спілки письменників України та Асоціації українських письменників, лауреаткою премії імені академіка Сергія Єфремова за працю «Дискурс модернізму в українській літературі».

Соломія Павличко — відома авторка праць з історії фемінізму. Започаткувала в Україні видання феміністичної літератури, займалася ідеєю образу нової української жінки.

Тамара Марценюк (1981)

Авторка понад 100 наукових праць з теми гендерної рівності та фемінізму, зокрема «Гендер для всіх. Виклик стереотипам», «Чому не варто боятися фемінізму» тощо. Активно пропагує свої ідеї шляхом викладання на кафедрі соціології Національного університету «Києво-Могилянська академія» авторських курсів «Гендер і політика», «Маскулінність і чоловічі студії», «Вступ до гендерних студій».

Якщо говорити про досягнення феміністичного руху, то важливо згадати про проблему сексуального насильства, на яку зараз зроблений неабиякий акцент. Безліч акцій підтримки та захисту, на кшталт **#ЯНеБоюсь**, **#ПриродніПрава**, **#ГодіМовчати**, завжди готові прийти на допомогу тим, хто це потребує.

Також фемінізм впливає на впровадження гендерно-паритетної мови та фемінітивів, які вже згідно чинних постанов «Про український правопис» 2019 року ми можемо вживати в мовленні офіційно.

Бути жінкою сьогодні — це мати вибір. Працювати вчителькою у школі чи служити українському народу, мати дитину чи мати блискучу кар'єру, одягати міні-спідницю чи сорочку на декілька розмірів більшу. Бути жінкою — це не бути «прикрасою чоловічого колективу» чи «ідеальною дружиною або матір'ю». Бути жінкою — бути людиною.

То що ж, у дівчатах живе революція?

